

“Kodeks ravnanje in etični kodeks”

TRAMIG

TRIESTE, 30-31 OCTOBER 2019

etika : vedenje

2

Etika = načela
ravnanje = vedenje

Etika + ravnanje

Profesionalni kodeks

Profesionalni kodeks

- ▶ Strokovna društva
- ▶ Uprava

Avstralski inštitut za tolmače in prevajalce (AUSIT)

ETIČNI KODEKS IN KODEKS RAVNANJA

AUSIT – Splošna načela

- ▶ 1. Strokovno ravnanje
- ▶ 2. Zaupnost
- ▶ 3. Kompetenca
- ▶ 4. Nepristranskost
- ▶ 5. Natančnost
- ▶ 6. Jasnost meja vlog
- ▶ 7. Vzdrževanje profesionalnih odnosov
- ▶ 8. Strokovni razvoj
- ▶ 9. profesionalna solidarnost

1. Strokovno ravnanje

Načelo

Tolmači in prevajalci delujejo ves čas v skladu z standardi obnašanja in dostojanstvo primerno ciljem
AUSIT

1. Strokovno ravnanje

Obnašanje

1.1 Tolmači in prevajalci ves čas ohranjajo svojo integriteto in neodvisnost

1.2 Tolmači in prevajalci se ustrezno pripravijo na vse naloge

1.3 Tolmači in prevajalci ne izvajajo moči ali vpliva na svoje stranke

2. Zaupnost

Načelo

Tolmači in prevajalci ohranjajo zaupnost in ne razkrivajo informacij, pridobljenih med svojim delom

2. Zaupnost

Obnašanje

2.1 Tolmači in prevajalci zavezujejo stroga pravila o zaupnosti

2.3 Strokovnjaki ne želijo izkoristiti informacij, pridobljenih med delom ali kot rezultat svojega dela

2.4 Razkritje informacij je dovoljeno s soglasjem strank ali kadar je razkritje zakonsko predpisano

3. Kompetenca

Načelo

Tolmači in prevajalci opravljajo samo delo, ki so kompetentni za njega v jezikih, za katere so profesionalno usposobljeni s pomočjo usposabljanja in kvalifikacij

3. Kompetenca

Obnašanje

3.1 Sprejetje naloge je implicitna izjava pristojnosti tolmača ali prevajalca za njegovo izvedbo

3.2 Če se med nalogami izkaže, da je potrebno strokovno znanje, ki ni v pristojnosti, tolmači in prevajalec takoj obvesti stranko /-e) in si prizadeva rešiti situacijo

4. Nepristranskost

Načelo

Tolmači in prevajalci opažajo nepristranskost na vseh strokovnih stikih

tolmači ostanejo v celotni komunikaciji nepristranski izmenjanih med udeleženci v katerem koli interpretiranem srečanju

4. Nepristranskost

Obnašanje

4.1 Potreben je poklicni odklop za tolmačenje in prevajanje v celoti situacije

4.2 Kadar je lahko nepristranskost težko vzdrževati zaradi osebnih prepričanj oz druge okoliščine, tolmače in prevajalci ne sprejemajo nalog, ali ponujajo, da odstopijo od naloga

4. Nepristranskost

4.3. Tolmači in prevajalci ne izrazijo ali napišejo svoje mnenje,

naročena ali nenaročena, o kateri koli zadevi, ali osebe, med nalogo

4.4. Tolmači in prevajalci odkrito razkrije vsa navzkrižja interesov, na primer pri nalogah za sorodnike ali prijatelje in tiste, ki vplivajo na njihove delodajalce

5. Natančnost

15

Načelo

tolmači in prevajalci uporabljajo svoj najboljši strokovni presoji, da bi ostali zvesti ves čas v smislu besedila in sporočila

5. Natančnost

5.1 Tolmači in prevajalci zagotoviti natančne izročitve izvorne izrekanja ali besedila v ciljnem jeziku. Natančno je opredeljena kot optimalno in popolno, brez popačenja ali opustitve in ohranja vsebino in namen sporočila vira

5.2 Tolmači in prevajalci ne spreminjajo, dodajajo ali izpuščajo ničesar iz vsebine in namena izvirnega sporočila

5. Natančnost

Obnašanje

5.3 Tolmači priznajo in hitro popraviti vse tolmačenja napake

5.4 Če okoliščine to dopuščajo, tolmači prosijo za ponovitev, prerazporeditev ali pojasnilo, če sploh kaj je nejasno

6. Jasnost meja vlog

18

Načelo

Tolmači in prevajalci vzdržujejo jasne meje med njihovo nalogo kot spodbujevalca komunikacije prek prenosa sporočil in kakršnega koli druge naloge

6. Jasnost meja vlog

Obnašanje

6.1 Tolmači in prevajalci pri opravljanju svojih tolmaških nalog ne prevzemajo drugih vlog, kot so ponujanje zagovorništva, vodenja ali nasvetov

6.2 Tolmači in prevajalci razumejo in pomagajo svojim strankam

razumeti, razlika med profesionalnimi in osebnimi interakcijami

7. Vzdrževanje poklicnih odnosov

20

Načelo

Tolmači in prevajalci so odgovorni za njihovo kakovost v delo

Vedno si prizadevajo zagotoviti zadovoljivih delovnih pogojev za opravljanje svojih dolžnosti

7. Vzdrževanje poklicnih odnosov

21

Obnašanje

7.1 Tolmači zahtevajo navodila ali smernice in dostop do referenčni material in osnovne informacije preden se začne njihovo delo

7.2 Pri razlagi naloge, tolmači si prizadevajo zagotoviti fizično okolje, ki omogoča optimalen prenos sporočila v danem kontekstu. [...] To vključuje tudi zagotavljanje sedenja in razumnih premorov, za preprečitev tolmačova utrujenost

8. Strokovni razvoj

Načelo

Tolmači in prevajalci še naprej morajo razvijati svoje strokovno znanje in spretnosti

8. Strokovni razvoj

23

Obnašanje

8.1 Tolmači in prevajalci izboljšati svoje veščine in znanja s pomočjo nadaljnjega izobraževanja in strokovnega razvoja v vsej svoji poklicni karieri

8.4 Tolmači in prevajalci si prizadevajo, da bi se bili obveščani o novostih in raziskav na tem področju, da izboljšajo svoje sposobnosti in praks

9. Strokovno solidarnost

Načelo

Tolmači in prevajalci spoštujejo in podpirajo
svoje kolege strokovnjake
in podpirajo ugled in zanesljivost poklica
tolmačenje in prevajanje

IZ DRUGIH KODEKSOV

Tolmači se bodo zavzemali za zagovarjanje
pacientov in medkulturno
vloga posredovanja pri razlaganju kulturnih
razlik / praks izvajalcem zdravstvenih storitev in
pacientom le, kadar je to primerno in potrebno
za
komunikacijske namene z uporabo strokovne
presoje

(MEDNARODNO ZDRUŽENJE MEDICINSKIH TOLMAČEV)

IZ DRUGIH KODEKSOV

26

upravljati pretok komunikacije med strankami (npr. za zagotovitev ustreznega tempa in preobrata, kadar stranke govorijo ali podpisujejo prehitro ali se prekrivajo);

posegati (verbalno ali neverbalno), kadar govornici ne dovolijo izvajanja tolmačev za skupnost.

(ISO 13611)

IZ DRUGIH KODEKSOV

27

Tolmači prenesejo celotno sporočilo, vključno z [...] kakršno koli neverbalno na primer ton glasu in čustva govorca

(Mehanizem za mednarodna kazenska sodišča)

Tolmači govornega jezika morajo prenašati čustveni poudarek govorca, ne da bi pri tem ponavljali ali posnemali čustva govorca
ali dramatične kretnje

(Sodni sistem v Wisconsinu)

Tolmači ponujajo popolno in natančno tolmačenje ali prevod na ogled, tako da v ciljnem jeziku reproducirajo najbližje naravni ekvivalent sporočila izvirnega jezika, ne da bi spremenili, izpustili ali dodali k pomenu povedanega ali napisanega in brez obrazložitve.

Dobesedno, "besedo za besedo" ali dobesedno ustno interpretacije so neprimerne, kadar so izkrivljajo pomen povedanega v izvorni jezik.

(Sodni sistem v Wisconsinu)

IZ DRUGIH KODEKSOV

29

Izvajalci si prizadevajo zagotoviti, da so zagotovljeni potrebni pogoji za učinkovito tolmačenje (npr. Sedeti, kjer lahko jasno in slišati; zagotovitev ustreznih odmorov itd.).

V nasprotnem primeru tolmač o tem obvesti zainteresirane strani in če pomanjkljivost verjetno resno ovira učinkovito tolmačenje, odstopi od komisijo dela

(NRPSI)

IZ DRUGIH KODEKSOV

30

Tolmači se spodbuja, da pridobijo dokumente in druge informacije, potrebne, da se seznanijo z naravo in namen postopka

(Sodni sistem v Wisconsinu)